

ВІЙСЬКОВА АКАДЕМІЯ

**КАФЕДРА
ГУМАНІТАРНИХ ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ
ДИСЦИПЛІН**

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

та

УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

Змістовий модуль 2.

Історія України з середини XVII ст. до сучасності.

Заняття 11.

УРСР та Західна Україна у 20-30 рр. XX ст.

НАВЧАЛЬНІ ПИТАННЯ:

- 1. УРСР на початку 20-х років.
Утворення Радянського Союзу і
Україна.**
- 2. Політика “Військового комунізму”
та Нова економічна політика в
Україні.**
- 3. Західноукраїнські землі у 20-30 рр.
XX ст.**

В
Украї
попу
24
дого
радя

всю
не

кий
ти

Конфлікт відомий, як Радянсько-Польська війна – завершився 18 березня 1921 р. укладанням Ризького миру.

***Директорія пала,** уряд переїхав до Австрії, війська інтерновані та роззброєні у Польщі.*

Вступ

Наслідки:

1. **Сформувався нація**, визначилась територія держави;
2. Але відсутність єдності в діях українських політичних сил, небажання йти на компроміс заради власних інтересів.

ЦР повалив **Гетьманат**, який в свою чергу був повалений **Директорією**, яка не спромоглася втримати владу.

Український соціал-демократичний рух, був підпорядкований російському (більшовицькому).

3. **Відновлення військових традицій, формування збройних сил.**

4. **Зовнішній фактор:** Україна через політичну роз'єднаність, не розглядалася європейськими державами, як незалежна країна.

5. **Боротьба за відновлення української державності завершилась поразкою.**

6. **Розділення між 4 державами: СРСР, Польща, Чехословаччина, Румунія**

Перше навчальне питання

**УРСР на початку 20-х
років.**

Утворення

**Радянського Союзу і
Україна.**

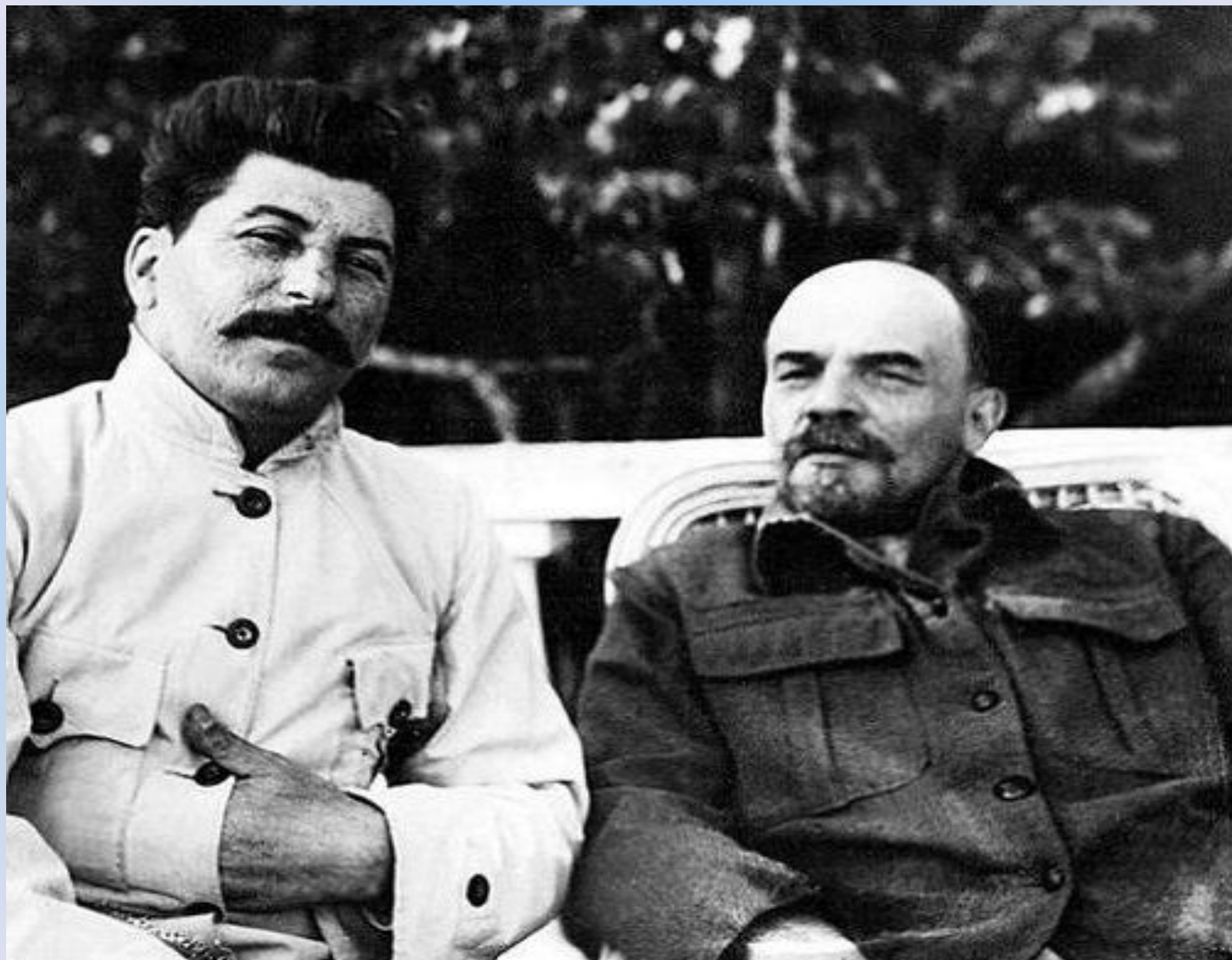

Остаточна перемога більшовиків в Україні відбулась ще на прикінці 1921 р. Монополією на владу встановила РСДРП (більшовиків).

Ще **влітку 1919 р.** під приводом «**спільної небезпеки**», «**спільних інтересів**» та «**зміцнення військово-політичного союзу**» відбулося злиття **наркоматів Росії та дружніх республік.**

28 грудня 1920 р. була підписана угода “**Про воєнний та господарський союз**”.

У січні 1922 р. Російське зовнішньополітичне відомство фактично узурпувало повноваження «**незалежних**» республік і почало виконувати функції загальнофедеративної структури.

Форми існування республік у складі СРСР:

Розроблений **Йосип Сталіним** проект «Про взаємовідносини РСФРР з незалежними республіками» передбачав входження останніх до Російської Федерації на правах автономії. Це був так званий проект **Автономізації** (створення унітарної держави).

Проти плану автономізації виступив **Володимир Ленін**. Він запропонував покласти в основу взаємовідносин радянських республік інший принцип – рівні права у складі **Договірної Федерації**.

Утворення СРСР.

1 з'їзд рад СРСР 30 грудня 1922 р. прийняв рішення про утворення СРСР.

До його складу ввійшли Російська Федерація, Українська РСР, Білоруська РСР, Закавказька Федерація (Грузія, Вірменія, Азербайджан).

УВАГА! Це треба ЗГАДАТИ:

Термін «тоталітаризм» (з італійської — «охоплюючи все в цілому») був вжитий в Італії, з проходом до влади режиму Беніто Муссоліні. З 1929 р., починаючи з публікації у газеті «Тайм», цей термін почали застосовувати для характеристики політичного режиму СРСР.

Друге навчальне питання

***Політика
“Військового комунізму”
та
Нова економічна політика
в Україні.***

Причини переходу до НЕПу

На початку 1921 р. більшовицька Росія і Україна опинилися в ситуації глибокої кризи викликаної:

- . Політикою “**воєнного комунізму**” – система тимчасових надзвичайних заходів викликаних громадянською війною та інтервенцією заходів.
- . **1920-21 рр.** Україну охопила хвиля **селянських повстань**.
- . Голод 1921- 1923 рр. спричинений “**військовим комунізмом**”.

У березні 1921р. партія більшовиків перейшла до НЕПу. В Україні НЕП був введений на початку 1922 р.

НЕП (НОВА ЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА) – це комплекс заходів перехідного періоду, який передбачав:

- ліквідація загальної трудової повинності.
- залучення іноземного капіталу.
- відмова від розподілу продукції і перехід ринкових відносин.
- Розвиваються три види торгівлі: кооперативна, приватна, державна.
- Відновлення грошового обігу.

Причини згортання НЕПу:

1. Вимушена та тимчасова політика.

**2. Він був несумісний з політикою
Побудови комунізму: знищення приватної
власності та товарно-грошових відносин.**

3. Відмова від політики у 1928 р.

Принципово важливою складовою суспільно-політичного життя в Україні у 20—30-х роках були процеси в культурній сфері на основі політики **коренізації - УКРАЇНІЗАЦІЯ.**

Ця політика була спрямована на те, щоб надати народам, об'єднаним у СРСР, певної «культурно-національної автономії» — реальної можливості розвивати свої національні культури і мови.

Широкий розмах українізації налякав Москву, яка прагнула до тотальної влади. Почався цілеспрямований наступ на все національне.

Розпочався час “Великого терору”, від репересій постраждало 4,4 млн. осіб.

ЧОМУ???

Трете навчальне питання

***Західноукраїнські землі у
20-30 рр. ХХ ст.***

У складі Польщі:

I етап — «невизначеності» (1919—1923).

II етап — «тиск» (1923—1926) – **проголошення єдиної польської мови.**

III етап — «пошуку компромісу» (1926—1937).

IV етап — «тиску» (1937—1939) із появою загрози війни.

У складі Румунії:

Історики поділяють на три періоди:

1918-1928 рр. – період реакції, введення військовий стан.

1928—1937 рр. — період відносної лібералізації.

1937-1940 рр. — періоди реакції.

На спроби українського населення чинити опір королівський уряд відповідав жорстокими каральними акціями. Так, були придушені Хотинське (1919 р.) і Татарбунарське (1924 р.) повстання.

У складі Чехословаччини:

- 1. 1920-1937 рр. – відносна лібералізація, культурно-освітня автономія.**
- 2. 1938 р. – надання автономного устрою.**
- 3. 15-17 березня 1938 р. – Карпатська незалежна Україна.**

ЧОМУ ???

САМОСТІЙНА РОБОТА.

ЗМ 2. Заняття 12.

УРСР у 20-30 рр. ХХ ст.

1. Індустріалізація: завдання, труднощі, характерні риси, особливості та наслідки для України.

2. Колективізація сільського господарства в Україні.

3. Голодомор 1932–1933 рр. в Україні.

Запитання ?

